

sagt, ikke i alle Tilfælde, fordi vi ved, at baade den belgiske Valuta — og det er store Kvantiteter af Varer, der nu gaar til Belgien — og naturligvis ikke mindst den tyske Mark er faldet stærkt, den sidste saa kolossalt, at Handelen med Tyskerne næsten er umuliggjort. Og det medfører uhyre Vanskeligheder, fordi vi er Naboer til Tyskland og derfor vanskeligt kan undgaa at sælge til dette vort Naboland. Derfor opstaar der her et meget alvorligt Problem. Vi kan vel ikke gøre meget fra dansk Side, men ellers skulde man synes, at den eneste Udgang af hele den Vanskelighed, som alle Lande staar overfor, var, at der blev truffet en international Ordning, saa vi kunde komme bort fra disse Kurssvingninger fra den ene Dag til den anden i det uendelige. I Virkeligheden er der Spekulation med i hele dette Forhold, og med Hensyn til Fastsættelsen af den udenlandske Valuta er man ude i Befolkningen ikke fuldstændig tryk. Det sker vistnok efter bestemte Regler, men der er ingen Tvivl om, at der er en god Portion Spekulation med, ikke mindst fra Bankernes Side, i hele den Valutahandel, der for Tiden finder Sted imellem Landene. Og det berører os alle, der arbejder i det frie Erhverv, i Handel, Industri eller Landbrug, eller hvad det nu maatte være.

Krisen er i høj Grad inde for Industrien og har været det i lang Tid, det ved vi, men jeg maa have Lov til at sige, at ogsaa for den store Dele af Landbruget er Nedgangen ikke alene begyndt, men den har i Virkeligheden allerede antaget en kriseagtig Karakter. Jeg forstaar derfor ikke de hadske Udfald fra Bladet „Social-Demokraten“s Side, som er kommet frem ved forskellige Lejligheder; jeg kan ikke forstaa, at det skal være nødvendigt at fremsætte saadanne Udtalelser og skrive saadanne Artikler, for at man kan holde den socialdemokratiske Hær sammen. Omkvædet har hele Tiden været, at Storaagrarerne feder sig; medens man i Byerne har haft den største Arbejdsløshed, feder disse Storaagrarer sig efter alle Kunstens Regler. Jeg maa nu for det første med Hensyn til dette Begreb „Storaagrarer“ gøre opmærksom paa, hvad enhver kan overbevise sig om ved at se efter i en Statistik, at med 8 Tønder Hartkorn — og naar vi kommer under det, kommer vi ned til almindelige Bøndergaarde — har vi alt i alt her i Landet 3 800 Mennesker.

Men naar man i det hele vil karakterisere Landbruget, maa man ned til den almindelige Type, og det er den mindre Gaardejer og Husmanden. Tror man, at de har skovlet Penge ind i den senere Tid, hvor der har været Fald paa Fald med Hensyn til, hvad de har haft at sælge, og hvor paa visse Egne det hele i Virkeligheden har udviklet sig katastrofalt, naar man ser, at Heste er næsten usælgelige, at Kreaturer ikke alene gaar ned til gammel Pris fra 1914, men under den — og saa sammenligner det med de mægtige Udgifter, som vi overalt i Landet efterhaanden er kommet op paa? Det er netop det, man maa tage i Betragtning, de store Udgifter, som vi ikke saadan kan komme ned med, der skal lang Tid til i hvert Fald, det kan ikke klare sig saadan en, to, tre. Det er en given Sag, at i de Tider, hvor indenfor Landbruget det hele rasler nedad, kan naturligvis de fleste kun klare sig ved at sætte Lefefoden ned. De kan ikke henholde sig til Tarifaftaler, men maa finde sig i, hvad Verdensmarkedet kan betale for deres Produkter. Og det er ganske afgjort, at i dette Efteraar har Tusinder af Landbrugere lidt kolossale Tab.

Naar man sætter sig ind i disse Forhold, forstaar man antagelig noget bedre, at der i disse Kredse reageres, naar Industrien, efter at den er kommet ind i en Krise, stadig raaber paa Staten. Jeg vil sige, at det er uhyre sørgeligt, og De maa tro os, naar vi udtaler, at vi selvfølgelig i højeste Grad beklager, at vi stadig skal se paa, at der er ca. 50 000 arbejdsløse her i Danmark. Vi maa imidlertid se lidt nøjere paa disse Tal, og det faar vi jo Lejlighed til, naar der om nogen Tid omdeles en Betænkning, efter at Ministeriet har haft hele dette Industri-spørgsmaal til Overvejelse. Der maa sondres, og disse Tal maa studeres nøjere. Man vil i alt Fald finde en hel Del Tilfælde indenfor de forskellige Haandværksfag — det kan ikke nytte at lukke Øjnene derfor —, hvor der forlanges Priser for Arbejdet, som man fra den almindelige Befolknings Side ikke mener at kunne betale. Men det, det kommer an paa, og det, man skulde søge fra alle Sider at gøre, er at finde en passende Pris for Arbejdet, som Folk virkelig kan overkomme at betale. Det sker den ene Gang efter den anden, at et Arbejde udsættes; det ved vi saa udmærket godt; enten udfører man det selv — om det nu er et Malerarbejde,